

PROGRAM WYCHOWAWCZY SZKOŁY PODSTAWOWEJ SIÓSTR URSZULANEK UR W LUBLINIE

„Podstawowym celem szkoły jest kształtowanie i wychowanie uczniów w oparciu o zasadę personalizmu chrześcijańskiego – do odpowiedzialności za siebie i za innych, oraz za dobro wspólne w życiu rodzinnym i społecznym”.¹

Program pracy wychowawczej opracowany został na podstawie wskazań Św. Anieli Merici, która we wszystkich relacjach pielęgnuje miłość. „Miłość jest u Anieli podstawą wszelkiego działania. I to miłość szczególna – bo podwójna, a zarazem nierozdzielna – miłość Boga i człowieka”.²

1. Misja szkoły

Misja wyznacza kierunek działania szkoły.

Nasza szkoła:

- jest katolicka, oparta o chrześcijański system wartości,
- pracuje w duchu Ewangelii i w oparciu o zasady wychowawcze proponowane przez św. Anielę Merici,
- wzorem osobowym jest Jezus Chrystus,
- kształtuje wychowankę w rozumnej wierze,
- rozpoznaje na bieżąco znaki czasu (idzie z postępem cywilizacji XXI wieku, przy zachowaniu wartości chrześcijańskich),
- posiada wysoko wykwalifikowaną kadrę pedagogiczną, która nieustannie się doskonali,
- jej nauczyciele są świadkami wiary,
- jest dostępna dla wszystkich dzieci,
- stwarza uczniom optymalne warunki do harmonijnego rozwoju różnych dziedzin osobowości wychowanki,
- stwarza bezpieczne warunki pobytu dziecka na terenie szkoły,
- organizuje wiele zajęć pozalekcyjnych i rekreacyjnych,
- organizuje wszechstronną pomoc wychowankom potrzebującym i ich rodzinom,
- kształtuje u wychowanków zachowania i postawy sprzyjające zdrowiu fizycznemu i psychicznemu,
- sprawuje opiekę nad dziećmi w świetlicy szkolnej,
- uwrażliwia na wychowanie sytuacyjne,
- dba o podnoszenie jakości pracy szkoły we wszystkich obszarach,
- wszystkie podmioty szkoły ściśle ze sobą współpracują.

---

¹ Statut Szkoły Podstawowej Sióstr Urszulanek UR w Lublinie, rozdz. II, par 6, ust. 1

² I Naglik OSU, ABC wychowania urszulańskiego, Kraków 2009, s. 8

2. Wizja szkoły

Szkoła jest miejscem, gdzie proces nauczania i uczenia się stanowi integralną część wspólnego i radosnego przebywania ze sobą nauczycieli i uczniów. Pomagamy każdemu dziecku starając się rozwijać w nim ukryte czasem talenty i zdolności intelektualne.

Pragniemy, aby absolwent naszej szkoły:

- starał się żyć wartościami ewangelicznymi i był dobrym chrześcijaninem i katolikiem,
- był człowiekiem o wszechstronnie rozwiniętej osobowości: reprezentujący wysoki poziom intelektualny, psychiczny, społeczny, zdrowotny, moralny, kulturalny na miarę możliwości indywidualnych,
- wiedział, jak kierować swoim życiem - zgodnie z chrześcijańskim systemem wartości,
- rozwijał umiejętność: planowania, wybierania, przewidywania, podejmowania decyzji,
- dobrze wspominał szkołę.

Pragniemy, aby rodzice naszej szkoły:

- współpracowali ściśle ze szkołą,
- byli współodpowiedzialni za tworzenie dobrej atmosfery w duchu wartości, które preferuje szkoła i przyczyniali się do spójnego oddziaływania szkoły i domu,
- współtworzyli tradycję szkoły.

Grono pedagogiczne tworzy zespół osób ukierunkowanych na dobre wychowanie i nauczanie uczniów.

Pragniemy, aby nauczyciele:

- chętnie podejmowali różne formy doskonalenia w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- byli otwarci na innowacje wobec założeń przyjętych przez szkołę,
- byli świadkami wiary, ludźmi bogatymi duchowo,
- uważali wychowanie i nauczanie za wspólne dobro.

3. Obszary pracy wychowawczej

3.1. Miłość w relacji do Boga

Cel: Kształtowanie w dzieciach właściwej postawy chrześcijańskiej.

„Usiłujcie z pomocą Bożą zdobyć i utrzymać w sobie tę dobrą postawę umysłu i serca, by jedną pobudką waszych trosk i rozporządzeń była miłość Boga i gorliwość o zbawienie dusz”.³

3.1.1. Modlitwa:

- budzenie pragnienie Boga,

---

³ Legat 1, 2-3

- pomoc w odkrywaniu Boga – Miłości w codzienności,
- formowanie do korzystania z Sakramentów Św.,
- wychowanie do postępowania według Dekalogu,
- dostrzeganie wartości modlitwy codziennej,
- odkrywanie osobistego powołania, talentów i predyspozycji,
- kształtowanie chrześcijańskiej wizji świata i człowieka.

Realizujemy przez:

- codzienną wspólną modlitwę poranną (dzieci i nauczycieli),
- modlitwę przed posiłkiem,
- sakrament pokuty i pojednania oraz Mszę Św. w pierwsze piątki miesiąca,
- okolicznościowe apele religijne,
- praktyki religijne związane z rokiem liturgicznym: odmawianie różańca w październiku, obchodzenie Tygodnia Misyjnego w szkole, uroczystość patronalną Szkoły w dniu Św. Urszuli (Msza Św. i ślubowanie klas pierwszych, okolicznościowa akademia), w Adwencie: roraty, podejmowanie wspólnych i indywidualnych postanowień), w okresie Bożego Narodzenia: przygotowanie Jasełek, wigilie w klasach, kolędowanie, poświęcenie sal lekcyjnych i przedmiotów szkolnych w Uroczystość Objawienia Pańskiego), w Wielkim Poście: nabożeństwo drogi krzyżowej, rekolekcje szkolne, postanowienia indywidualne i wspólne), Uroczystość Pierwszej Komunii i Spowiedzi św. oraz ich rocznicy (comiesięczne spotkania z rodzicami, Msze Św. dla całych rodzin w ramach przygotowania), msze św. z okazji świąt i uroczystości religijnych i szkolnych, czynne zaangażowanie w życie Kościoła (modlitwa za Ojca Św., działalność koła misyjnego), uczenie się kolęd, pieśni religijnych i piosenek okolicznościowych (modlitwa poranna), zajęcia tematyczne w ramach zajęć lekcyjnych i godzin wychowawczych.

„Jakże, więc powinniście prosić Boga, by was oświecał, kierował wami i pouczał, co należy czynić”.⁴

3.1.2. Zawierzenie:

- kształtowanie właściwej postawy wobec Boga i świata w którym żyjemy,
- ukierunkowanie na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie oraz uwrażliwienie na te wartości,
- przezwyciężanie egocentryzmu przez otwarcie się na Boga i świat, przekraczanie siebie, zauważanie dobra w innych i wokół siebie,
- poznawanie siebie, odkrywanie własnych zdolności, zainteresowań i ograniczeń, budowanie zaufania w grupie rówieśniczej i w całej społeczności szkolnej,
- uczenie się samooceny, refleksji nad swoim postępowaniem,
- kształtowanie umiejętności dokonywania właściwych wyborów.

Realizujemy przez:

- zajęcia tematyczne w ramach zajęć lekcyjnych i godzin wychowawczych,
- rozmowy indywidualne ucznia z nauczycielem, wychowawcą, pedagogiem/psychologiem szkolnym,
- uroczystości szkolne (patriotyczne, religijne, okolicznościowe),

---

⁴ Wstęp do Rad, 7

- wspólne spotkania klasowe (wigilia, andrzejki, imieniny, dzień dziecka),
- wspólne spotkania szkolne (bal, kolędowanie, apele, przerwy, konkursy szkolne),
- wspólne spotkania poza szkolne (konkursy, życzenia w Kuratorium, Kurii, prezentacje),
- wycieczki, wyjścia kulturalne (kino, teatr, muzea, wystawy, wycieczki krajoznawcze),
- spotkania z ludźmi ze świata kultury i nauki.

„Miejcie nadzieję i mocną wiarę, że Bóg pomoże wam we wszystkim”.⁵

3.2. Miłość w relacji do człowieka

Cel: Kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych.

„Im większy bowiem będzie wasz szacunek, tym większa i miłość dla nich, a im bardziej je ukochacie, tym większym otoczycie je staraniem i opieką”.⁶

3.2.1. Szacunek, życzliwość, łagodność:

- poznanie ról społecznych w swoim środowisku i relacji zachodzących między nimi, organizowanie różnych form społecznej aktywności,
- właściwy stosunek do osób starszych i rówieśników,
- wychowanie do wyrażania siebie, swojej emocjonalności, uczuć,
- kształtowanie umiejętności komunikacji międzyludzkich,
- uwrażliwienie na pomoc potrzebującym,
- uczenie umiejętności wygrywania i przegrywania,
- uczenie wzajemnego szacunku i akceptacji różnych narodowości, wyznań, religii,
- poznanie tradycji rodzinnych, narodu, kraju, Europy i świata,
- budzenie troski o środowisko naturalne oraz odpowiedzialne korzystanie z jego zasobów,
- przygotowanie do życia w rodzinie i społeczeństwie, rozwijanie poczucia solidarności.

Realizujemy przez:

- modlitwę w intencji potrzebujących (Msza św., modlitwa poranna),
- okazywanie szacunku starszym (rodzicom, nauczycielom, innym pracownikom szkoły i innym ludziom),
- stosowanie zwrotów grzecznościowych i kulturalne zachowanie się na co dzień,
- składanie życzeń imieninowych i świątecznych nauczycielom, rówieśnikom,
- pomaganie sobie wzajemnie,
- dotrzymywanie danego słowa (przyrzeczenia, obietnicy, umowy),
- prawdomówność,
- uczciwość w słowach i jednoznaczność w postawach,
- organizację: pikniku rodzinnego i kolędowania rodzin,
- działalność charytatywną, np.: koła misyjnego, udział w akcjach: „Pomóż Dzieciom Przetrwać Zimę”, „Twój Dar Serca Dla Hospicjum im. Małego Księcia w Lublinie”,

⁵ Wstęp do Rad, 15

⁶ Wstęp do Rad, 10

- działalność samorządu uczniowskiego, klasowego,
- uroczyste obchody świąt religijnych, szkolnych oraz narodowych,
- poczet sztandarowy i przygotowanie do ślubowania klas I,
- konkursy i wyjscia pozaszkolne, współpracę z domami kultury,
- zajęcia z wychowawcą i pedagogiem szkolnym.

„A nade wszystko strzeżcie się chęci uzyskiwania czegokolwiek siłą, gdyż Bóg dał każdej wolną wolę, nikogo nie chce zmuszać, lecz tylko wskazuje, zaprasza i doradza”.⁷

3.2.2. Wierność swoim obowiązkom:

- sumienne wypełnianie obowiązków ucznia, dziecka, Polaka,
- stawianie wymagań i motywowanie do przekraczania siebie, przewycięzania lenistwa i niechęci,
- poszukiwanie Prawdy jako najważniejszej motywacji do nauki, która służy dobru drugiego człowieka i świata,
- kształtowanie umiejętności uczenia się, logicznego myślenia, ćwiczenia pamięci,
- kształtowanie umiejętności zdobywania czy poszukiwania informacji,
- rozszerzanie zainteresowań,
- doskonalenie umiejętności wypowiedzania się, poznawania różnych form komunikacji werbalnej i pozawerbalnej,
- nabywanie umiejętności słuchania.

Realizujemy przez:

- przygotowywanie się do lekcji w czasie zajęć świetlicowych i w domu,
- pełnienie dyżurów w klasie, w jadalni, w świetlicy szkolnej,
- punktualne przychodzenie na zajęcia,
- utrzymywanie porządku w szkole (w rzeczach własnych i wspólnych),
- dbałość o sprzęt i pomoce szkolne, oraz o rzeczy osobiste i innych,
- zajęcia tematyczne w ramach zajęć lekcyjnych i godzin wychowawczych,
- różne techniki nauczania,
- koła zainteresowań, zajęcia wyrównawcze, ścieżki edukacyjne, zajęcia reedukacyjne,
- wycieczki edukacyjne, spotkania z ludźmi nauki i sztuki,
- konkursy, turnieje, zawody,
- spotkania z pedagogiem/psychologiem szkolnym,
- zachęcanie do czytelnictwa i korzystania z biblioteki nie tylko szkolnej,
- przygotowywanie prezentacji zbiorów efektów własnych zainteresowań.

„Powiedzcie im, że chcę, aby – gdziekolwiek się znajdują – dawały dobry przykład. Niech starają się wnosić pokój i zgodę. Nade wszystko niech będą pokorne, uprzejme i łagodne. Całe ich zachowanie, słowa i czyny niech będą wyrazem miłości, i wszystko niech znoszą z cierpliwością”.⁸

3.2.3. Ochrona przed zagrożeniami i umacnianie:

- dbanie o zdrowie fizyczne i psychiczne,

---

⁷ Legat 3, 8 -11

⁸ Rada 5, 13, 16-18

- poznawanie zasad higieny i zdrowego stylu życia,
- nabywanie umiejętności planowania nauki i odpoczynku,
- budzenie potrzeby aktywnego odpoczynku,
- zapewnienie profilaktyki zdrowotnej, poznanie profilaktyki uzależnień,
- zwrócenie uwagi na harmonijny rozwój sfery emocji i uczuć,
- zachęcanie i częste stosowanie pochwał słownych.

Realizujemy przez:

- troskę o własne zdrowie, higienę osobistą,
- pogadanki, spotkania, rozmowy – zajęcia tematyczne z uwzględnieniem profilaktyki zdrowotnej i uzależnień,
- przerwy śniadaniowe i obiadowe – organizacja jadalni,
- lekcje wychowania fizycznego, koła tanecznego i sportowego,
- zajęcia na świeżym powietrzu, tzw. zielone przerwy na przyszkolnym placu rekreacyjnym,
- pracę pedagoga i psychologa szkolnego.

„Jeżeli zobaczycie, że któraś jest małoduszna, bojaźliwa i skłonna do zniechęcenia umacniajcie ją, dodawajcie odwagi, przypominajcie Boże miłosierdzie, rozszerzajcie jej serce wszelką pociechą”.⁹

3.3. Miłość do Ojczyzny

Cel: Kształtowanie postaw patriotycznych.

„Niech was wiąże węzeł miłości, szanujcie się wzajemnie, wspomagajcie i znóście w Jezusie Chrystusie”.¹⁰

3.3.1. Poznanie historii i tradycji szkół urszulańskich:

- rozwijanie postawy dyspozycyjności i służby (urszulańskie SERVIAM),
- kształtowanie postaw patriotycznych (według zasady: Bóg, Honor, Ojczyzna),
- budowanie tożsamości i przynależności do określonej grupy społecznej.

Realizujemy przez:

- zapoznanie się z historią szkoły i wspólnoty lubelskiej,
- konkursy wiedzy dotyczące Patronki Szkoły – Św. Urszuli, Założycielki Zgromadzenia Sióstr Urszulanek UR – Św. Anieli,
- uroczyste obchody Święta Patronalnego Szkoły – 21 października (wspomnienie liturgiczne Św. Urszuli).

3.3.2. Pogłębienie wiedzy o własnym mieście:

- poznanie historii Lublina,
- dbanie o właściwy stosunek do historii i tradycji mieszkańców Lublina.

---

⁹ Rada 2, 8

¹⁰ Rada Ostatnia, 2

Realizujemy przez:

- lekcje muzealne,
- wycieczki po mieście,
- spotkania z ciekawymi ludźmi,
- poznanie sylwetek osób związanych z Lublinem,
- uczestniczenia w zajęciach w domach kultury.

3.3.3. Poznawanie macierzystego regionu i kraju:

- stwarzanie uczniom warunków do zakorzenienia się w konkretnej tradycji,
- uwrażliwienie na piękno i bogactwo ojczyznej ziemi.

Realizujemy przez:

- kultywowanie tradycji narodowych (przedstawienia okolicznościowe, odwiedzanie miejsc Pamięci Narodowej, troska o czystość języka polskiego),
- wycieczki turystyczno – krajoznawcze,
- lektury dotyczące historii kraju, legendy, podania,
- spotkania z ludźmi zasłużonymi dla naszej Ojczyzny,
- poznawanie narodowego dziedzictwa kulturowego: koncerty muzyki polskiej, spektakle teatralne, wystawy malarstwa polskiego, spotkania z ludźmi zasłużonymi dla naszej Ojczyzny.

3.3.4. Związek tradycji rodzinnych z narodowo – religijnymi:

- umocnienie tradycji rodzinnych, religijnych, patriotycznych i wychowanie do świadomego tworzenia współczesnej historii.

Realizujemy przez:

- wspólne wigilie w klasach i inne zwyczaje związane ze Świętami Bożego Narodzenia (dzielenie się opłatkiem, śpiew kolęd i pastorałek, składanie sobie życzeń, obdarowywanie się prezentami, jasełka),
- tradycje związane ze świętym Mikołajem,
- tradycje świąt Wielkanocnych (robiecie palemek, pisanek, wprowadzanie w Triduum Paschalne),
- pamięć o bliskich zmarłych i poległych w obronie ojczyzny,
- obchodzenie imienin.

4. Zadania wychowawcy klasy

„Następnie proszę, abyście poważali waszych uczniów i mieli ich wrytych w myśli i sercu, każdego z osobna, nie tylko ich imiona, ale także ich sytuacje, charakter, i wszystko, co ich dotyczy. Nie będzie to trudne, jeśli obejmiecie ich żywą miłością”¹¹

Zadaniem wychowawcy klasy jest:

- tworzenie wspólnoty i atmosfery zaufania wśród wychowanków,
- otaczanie indywidualną opieką i wspieranie w trudnościach każdego wychowanka,
- ukazywanie odpowiedzialnej postawy życiowej, wynikającej z faktu bycia członkiem wspólnoty szkolnej, rodziny, narodu, kościoła,

---

¹¹ Legat 2, 1-4

- współdziałanie z nauczycielami uczącymi w oddziale, uzgodnienie i koordynowanie działań dydaktyczno – wychowawczych,
- utrzymywanie kontaktów z rodzicami i angażowanie ich życie szkoły oraz dążenie do uzgodnienia wspólnej wizji wychowania.

5. Zadania wychowawcze nauczycieli

„Wy zaś sami żyjcie i zachowujcie się tak, aby uczniowie wasi mogli się w was przegłędać, a co chcecie, aby czynili, czyńcie pierwsi”.¹²

Zadania wychowawcze nauczycieli przedmiotów:

- realizacja zadań wychowawczych i opiekuńczych zgodnych z charakterem szkoły,
- wspieranie każdego ucznia w jego rozwoju oraz dążenie do pełni własnego rozwoju, tworzenie dobrej i przyjaznej atmosfery pracy,
- uwzględnienie w procesie edukacyjnym indywidualnych możliwości uczniów,
- troska o dobrą i życzliwą współpracę z rodzicami,
- sprawiedliwe ocenianie zachowania uczniów,
- współpraca z wychowawcą klasy i wspólne szukanie sposobów rozwiązywania problemów,
- doskonalenie w sferze dydaktyczno – wychowawczej i formacji osobistej/duchowej.

6. Współpraca z rodzicami w dziele wychowania

„ Jakże więc powinniście prosić Boga, by was oświecał, kierował wami i pouczał, co należy czynić z miłości ku Niemu, w pełnieniu zadania ... ”.¹³

Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej rodzice są głównymi wychowawcami dzieci, a szkoła winna wspierać rodzinę w procesie wychowawczym.

Zasady współpracy z rodzicami:

6.1. Przepływ informacji o uczniach pomiędzy rodzicami i nauczycielami:

- wychowawcy i nauczyciele przedmiotów informują o postępach w nauce i zachowaniu dzieci podczas wywiadówek, comiesięcznych dyżurach dla rodziców, za pośrednictwem dziennika elektronicznego a także na życzenie rodziców w czasie wolnym od zajęć lekcyjnych,
- w szczególnych przypadkach wychowawcy i nauczyciele przedmiotów mogą udzielić informacji telefonicznych (w czasie wolnym od zajęć lekcyjnych), a także przekazywać informacje w dzienniczkach ucznia i listownie,
- na początku roku szkolnego do końca września wychowawcy klas i nauczyciele przedmiotów zapoznają rodziców na zebraniach lub za pośrednictwem strony internetowej szkoły ze statutem szkoły, z szkolnym programem wychowawczym, z planem pracy wychowawcy klasy, z wewnątrzszkolnym systemem oceniania i przedmiotowymi systemami oceniania. Rodzice potwierdzają to swoim podpisem,

---

¹² Rada Ostatnia, 1-2

¹³ Prolog do Rady 7

- badanie opinii rodziców (w formie ankiet lub wyrażania opinii na zebraniach klasowych) prowadzone w zależności od potrzeb, winno dotyczyć: oczekiwań rodziców wobec szkoły, skuteczności realizowania zadań wychowawczych i edukacyjnych, programu wychowawczego szkoły, wewnątrzszkolnego systemu oceniania, przedmiotowych systemów oceniania.

6.2. Poradnictwo dla rodziców, udzielanie rodzicom wsparcia w trudnych sytuacjach

Rodzice w pracy opiekuńczej i wychowawczej uzyskują wsparcie poprzez:

- pedagogizację rodziców - krótkie prelekcje wychowawcy, pedagoga lub psychologa na zebraniach z rodzicami, dotyczące problemów rozwoju dzieci i młodzieży oraz metod postępowania w różnych sytuacjach wychowawczych,
- udzielanie pomocy rodzicom w rozwiązywaniu indywidualnych problemów wychowawczych lub rodzinnych, na życzenie rodziców, przez pedagoga, psychologa, wychowawcę klasy,
- skierowanie dzieci w szczególnych przypadkach na badania lub konsultacje do poradni psychologiczno - pedagogicznej, do logopedy lub reedukatora,
- udzielanie pomocy rodzinom potrzebującym pomocy.

6.3. Zaproszenie rodziców do wspólnych działań na rzecz uczniów i szkoły

- Udział rodziców w spotkaniach formacyjnych organizowanych przez Szkołę i Radę Rodziców (Czas Skupienia, Opłatek, konferencje tematyczne).
- Udział w imprezach klasowych i szkolnych.
- Współorganizowanie wycieczek.
- Udział w drobnych remontach i upiększaniu klas, budynku szkolnego itp.
- Udział w realizowaniu programu wychowawczego.

Źródła: Aniela Merici, Pisma: Reguła – Rady – Testament, Lublin 1992;

Program wchodzi w życie z dniem 28.08.2013.